فصلنامه مطالعات جغرافیایی مناطق کوهستانی، سال اول، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۹، پیاپی ۲
شاپای الکترونیکی: ۲۳۲۵-۲۷۱۷
Doi:10.29252/gsma.1.2.75
http://gsma.lu.ac.ir
صفحات ۸۹ـ۷۵

بررسی رابطه شاخص‌های توسعه با ناهنجاری‌های اجتماعی (جرم و سرقت) استان لرستان

ماندانا مسعودی‌راد *[1]، دکتری گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده جغرافیا و برنامه‌ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.
روح‌اله باجولوند، کارشناس‌ارشد گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه مراغه، مراغه ایران.
نبی‌اله قاسمی، کارشناس‌ارشد گروه جغرافیای طبیعی، دانشکده علوم انسانی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۵/۱۹ **پذیرش نهایی: ۱۳۹۹/۶/۲۲**

چکیده

توزیع جرایم در سطوح فضایی تصادفی نیست بلکه همواره تابعی از مقتضیات و شرایط جغرافیایی است. خصوصیات مکانی همچون سطح میزان توسعه‌یافتگی اجتماعی- اقتصادی همواره یکی از عوامل تعیین کننده در میزان وقوع جرم قلمداد شده‌اند. سطوح توسعه اجتماعی- اقتصادی و همچنین نرخ وقوع جرائم در ایران به عنوان یک کشور در حال توسعه، متفاوت است. استان لرستان یکی از مناطق کشور است که نابرابری سطح توسعه‌یافتگی و میزان وقوع جرم سرقت در شهرستان‌های آن مشهود و بسیار متفاوت است. هدف از این مطالعه، بررسی رابطه شاخص‌های توسعه با ناهنجاری‌های اجتماعی (جرم و سرقت) در پهنه‌ی شهرستان‌های استان لرستان است. روش پژوهش از نوع توصیفی- تحلیلی بوده و پس از جمع‌آوری داده‌ها به روش اسنادی، داده‌های به روش معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی(PLS-SEM) انجام یافته است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد متغیرهای تحقیق توانسته‌اند ۰/۷۰ از تغییرات متغیر وابسته را تبیین نمایند. بیشترین اثر در تبیین جرایم، مربوط به متغیر وضعیت توسعه اقتصادی است. ابعاد توسعه‌ی اقتصادی رابطه‌ی معکوسی با جرم سرقت دارد، بدین معنا که هر چه توسعه‌ی اقتصادی افزایش می‌یابد، میزان جرائم (سرقت) کاهش می‌یابد. در سطح بعدی ابعاد توسعه‌ی اجتماعی- فرهنگی نیز رابطه‌ی معکوسی با جرم سرقت دارند.

واژگان کلیدی: توسعه اقتصادی- اجتماعی، جرم، سرقت، ناهنجاری اجتماعی، استان لرستان.

[1] * نویسنده مسئول Email:mandana.masoudi@gmail.com

نحوه استنادهی به مقاله:
مسعودی‌راد، ماندانا، باجولوند، روح‌اله، قاسمی، نبی‌اله (۱۳۹۹). اثرات ناهنجاری‌های اجتماعی (جرم و سرقت) بر توسعه استان لرستان. فصلنامه مطالعات جغرافیایی مناطق کوهستانی. سال اول، شماره ۲ (۲). صص ۸۹ـ ۷۵.Doi:10.29252/gsma.1.2.75

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

۱. مقدمه

جرایم در بیشتر شهرهای جهان، معمولاً تهدیدی جدی برای حیات، تمامیت فردی و دارایی‌های انسان‌ها است. وقوع بیش از حد این جرایم در برخی محیط‌های شهری نه فقط با اصول مسلم نظام اجتماعی در تعارض است، بلکه همراه خود ضایعات سنگین، سختی و رنج انسان‌ها، به‌هدر رفتن منابع اقتصادی، سرخوردگی شهروندان و وخامت کلی در کیفیت زندگی را به ارمغان می‌آورد (بیانلو و منصوریان، ۱۳۸۵: ۳۰). جامعه‌شناسان جرم را پدیده‌ای دائمی دانسته و معتقدند در همه زمان‌ها و مکان‌ها رخ می‌دهد (لطیفی و امیری، ۱۳۹۵: ۶۱). با این‌حال وقوع جرائم از جامعه‌ای به جامعه‌ی دیگر و از زمانی به زمان دیگر متفاوت است (یوسفوند و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۱۶).

توزیع جرایم در سطح منطقه از لحاظ جغرافیایی به صورت تصادفی نیست، زیرا جرایم پدیده‌های انسانی هستند؛ به بیان دیگر، فضا و محیط در ایجاد عوامل اولیه برای ارتکاب جرایم مؤثرند (فاجمیرکان و آدول[1]، ۲۰۰۶: ۲). اندیشمندان دریافته‌اند مکان، انسان و زمان، سه عنصر اصلی شکل‌گیری ناهنجاری‌های اجتماعی‌اند (مغانی‌رحیمی، ۱۳۸۹: ۵). تفاوت در ساختار مکانی و خصوصیات رفتاری، در کنار عامل زمان، موجب می‌شود تا توزیع فضایی جرایم در فضا یکسان نباشد و در برخی مکان‌ها به دلیل ویژگی‌های حاکم بر آن و خصوصیات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ساکنان، ارتکاب جرم بیشتر باشد (کلانتری، ۱۳۸۰: ۷۶). مکاتب مختلفی به توجیه عوامل مؤثر بر جرم پرداخته‌اند. مکتب سوسیالیستی مارکس- انگلس بزهکاری را یکی از نتایج سرمایه‌داری می‌داند و جرم را به منزله واکنشی در مقابل بیدادگری‌های اجتماعی می‌داند (ریموندگسن، ۱۳۷۰: ۱۳۴). مکتب محیط اجتماعی لاکاسان، محیط را مهم‌ترین و برترین عامل جرم می‌داند (کی‌نیا، ۱۳۷۴: ۷۱). مکتب جامعه‌شناسی امیل دورکیم جرم را یک امر طبیعی و معلول نظام و فرهنگ و تمدن هر جامعه می‌داند (باهری، ۱۳۸۰: ۱۰۲). مکتب جغرافیایی کتله و میشل‌گری فابل به تاثیر زیاد عوامل جغرافیایی در ارتکاب جرم می‌باشند و اعتقاد دارند که نهادهای اجتماعی مثل خانواده و مذهب تا اندازه زیاد تابع مقتضیات و شرایط جغرافیایی است و حتی توسعه و موفقیت وابسته به محیط جغرافیایی است. رویکرد رفاه نیز، تلاش برای ارتقای سطح رفاه اجتماعی- اقتصادی را بهترین راه جلوگیری از جرم دانسته‌اند. ناهماهنگی در ابعاد توسعه را در بروز جرایم مؤثر می‌دانند.گری‌بکر، جرم را از یک دیدگاه اقتصادی بررسی می‌کند؛ وی معتقد است اگر انتظار ناشی از جرم، از مطلوبیت مورد انتظار کار قانونی بیشتر باشد جرم انجام می‌گیرد. براساس نظر وی شرایط اقتصادی مانند فقر و بیکاری موجب افزایش نرخ ارتکاب می‌شوند؛ زیرا تفاوت میان جرم و کار قانونی را افزایش می‌دهد. در رویکرد رفاه، تلاش برای ارتقای سطح رفاه اجتماعی- اقتصادی را بهترین راه جلوگیری از جرم بوده و همچنین ناهماهنگی در ابعاد توسعه، در بروز جرایم مؤثر قلمداد می‌شود. بدین‌شکل که افزایش نرخ رشد اقتصادی بدون توجه به توزیع عادلانه درآمد (توسعه اجتماعی) و یا افزایش سطح سواد و آموزش (توسعه فرهنگی) بدون ایجاد اشتغال (توسعه اقتصادی و اجتماعی) زمینه بروز جرایم را فراهم می‌آورد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد، در بسیاری از کشورها توسعه یافتگی موجب کاهش بروز جرم شده است (خداپرست و غفوری‌ساداتیه، ۱۳۹۳: ۳۱). مطالعات نشان می‌دهد مناطق جرم‌خیز عموماً از میزان توسعه‌یافتگی اندکی برخوردارند؛ همچنین وقوع جرم، میزان توسعه‌یافتگی را تحت تأثیر قرار می‌دهد، زیرا توسعه هم نیازمند توسعه است. این مهم در سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران نیز دیده شده است؛

[1] Fajemirokun & Adewale

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

به نحوی که امنیت اجتماعی و قضایی در کنار توسعه‌یافتگی به خصوص در برنامه‌های چهارم و پنجم مورد تأکید قرار گرفته است (رایجیان اصلی و صادقی، ۱۳۹۴: ۸۵).

علت شکل‌گیری جرم هر چه باشد، شناسایی عوامل بروز جرایم و سعی در از بین بردن یا کاهش اثرات آن، مهمترین راهکار پیشگیری و کاهش ناهنجاری‌ها شناخته شده است. از این‌رو، شناخت و تحلیل عوامل زمینه‌ساز، درک بهتری از دلایل وقوع جرائم را ارائه خواهد نمود. هدف این پژوهش بررسی و شناسایی علل وقوع جرایم شهری در شهرستان‌های استان لرستان با تأکید بر تحلیل اثر شاخص‌های توسعه اجتماعی- اقتصادی در وقوع جرم سرقت است؛ تا بدین طریق ضمن شناسایی عوامل پیش‌بینی کننده جرائم، راهبردها و سیاست‌های مناسبی جهت حذف یا کاهش اثر این عوامل ارائه گردد. از این‌رو، این پژوهش درصدد دست یافتن به این سؤال اساسی است که، اثرات ناهنجاری‌های اجتماهی همچون جرم و سرقت بر توسعه استان لرستان چگونه بوده است و چه رابطه‌ای بین آنها وجود دارد؟

تقابل جرم و توسعه اقتصادی- اجتماعی

پژوهش‌های متعددی بر تقابل جرم و توسعه یعنی تاثیر شاخص‌های توسعه‌ای بر بزهکاری و سیاست‌های کنترل آن اذعان دارند. از جهت نظری، گری بکر، اولین اقتصاددانی بوده است که با در نظر گرفتن یک بزهکار عقلایی رفتار آن را از نظر اقتصادی بررسی کرده است. وی معتقد است یک بزهکار عقلایی و غیر اخلاقی، با در نظر گرفتن منافع مورد انتظار ناشی از جرم، در مورد شرکت در فعالیت‌های مجرمانه تصمیم‌گیری می‌کند که به این ترتیب انگیزه‌های سودجویانه در ارتکاب جرم موثرند، البته اثر عوامل دیگری مانند آموزش، ویژگی‌های فردی و پیشینه خانوادگی نیز بر ارتکاب جرم قابل بررسی است. بر پایه تحلیل او، اگر مطلوبیت مورد انتظار ناشی از جرم، از مطلوبیت مورد انتظار کار قانونی بیشتر باشد، جرم انجام می‌شود. که بر این اساس، شرایط اقتصادی مانند فقر و بیکاری موجب افزایش نرخ ارتکاب جرم می‌شود زیرا این عوامل تفاوت میان منافع جرم و کار قانونی را افزایش می‌دهد (کوتر و تامس، ۱۳۸۸: ۶۴۱). در زمینه تاثیر شاخص‌های توسعه‌ای بر بزهکاری شاهد آن هستیم که غلبه آثار موجود با توجه به پیش زمینه اقدامات توسعه‌ای با محوریت تلاش برای ارتقای سطح رفاه اقتصادی و نیز قابلیت ارزیابی کمی و آماری، بر رابطه بین شاخص‌های توسعه اقتصادی و میزان جرایم بوده است. در این الگو، بزهکاری، متاثر از شرایط بیرونی (عوامل اقتصادی، فرهنگی و سیاسی) است، به عبارت دیگر، دسترسی نداشتن به امکانات لازم و ضروری برای نیل به موفقیت و تعالی، جامعه‌پذیری مناسب، تعلیم و تربیت و به طور کلی وجود موانع ساختاری، زمینه‌های نقض هنجارها و ارزش‌های اجتماعی را توسط گروهی از افراد جامعه یعنی بزهکاران را فراهم می‌آورد (ویسک[1]، ۲۰۰۷: ۷).

جرم، توسعه اقتصادی- اجتماعی و نا امنی شهری

جرم و نا امنی شهری از نتایج رشد بی‌رویه و بی‌هویت ماندن در آن است. از سوی دیگر این میزان با رشد شهرها افزایش می‌یابد، اما عوامل دیگری همچون اختلافات اجتماعی و اشتغال ناقص جوانان نیز در آن دخالت دارد (گی‌بورژل، ۱۳۷۷: ۸۸ و باتمز[2] و همکاران، ۱۹۹۶: ۳۱)). برخی جامعه‌شناسان جرم را یک پدیده اجتماعی می‌دانند که زمینه‌های اجتماعی وقوع آنها، مسائل و مشکلات اقتصادی همانند فقر، تورم، گرانی، بیکاری، اعتیاد، فشارهای زندگی و غیره می‌باشد. فقر و درآمد ناکافی به طور غیر مستقیم استعداد کجروی را تقویت می‌کند وجود شرایط مختلف در شهرها از قبیل جمعیت و تراکم زیاد، وجود مهاجرانی با

[1] Weiske
[2] Bottoms

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

فرهنگ‌ها و نژادهای مختلف، تعداد زیاد مردان مجرد و جوان، اختلاف طبقاتی، بیکاری شدید، مشکلات اقتصادی و درآمدی، کمبود مسکن مناسب و مانند اینها از جمله عوامل زمینه‌ساز جرایم شهری هستند (دلال‌پور، ۱۳۷۹: ۷).

مدیران شهری بارها و بارها، مهاجرت روستائیان به شهرها را عامل نابسامانی و به ویژه حاشیه‌نشینی ذکر کرده‌اند ورود مهاجران مختلف به شهرها، آنها را از یکپارچگی طبیعی دور می‌کند. مهاجرت پیوندهای اجتماعی را تضعیف می‌کند، غربت، فشار اقتصادی و ناکامی زندگی موجب فراموشی ارزش‌های سابق می‌شوند (آشوری، ۱۳۷۱: ۲۴-۲۷). اشخاصی که به محل جدید وارد می‌شوند نمی‌توانند خود را با محیط جدید وفق دهند و ناگزیر متحمل ناملایمات فراوان می‌گردند.

در یک ارزیابی کلی پیرامون مهاجرت می‌توان گفت مهاجرت از روستا به شهر یا از کشورهایی با درآمد پایین به کشورهایی دارای وضعیت اقتصادی بهتر می‌تواند یکی دیگر از عوامل ازدیاد جرم باشد. چون پس از مهاجرت به شهرها و کشورهای مورد نظر به سختی می توانند خود را با قوانین و شرایط زندگی و از همه مهم‌تر فرهنگ جامعه سازگار نمایند، در نتیجه به علت عدم آگاهی از قوانین حاکم و نیاز اقتصادی، مرتکب جرایم مختلف می شوند. همچنین عدم تأمین اقتصادی و اجتماعی از قبیل نداشتن مسکن و تغذیه درست و امکانات درمانی به ضعف روابط انسانی هم خود به تجاوز و بی توجهی نسبت به دیگر افراد جامعه منجر می شود. اگر احتیاجات اولیه مردم تأمین شود عصیان و تجاوز و به دنبالش ارتکاب جرم کمتر خواهد شد. بیشترین مجرمین شهری در محلات کم درآمد سکونت دارند. فقر و تنوع فرهنگی از عوامل جرم خیز یک منطقه محسوب می شود (مافی، ۱۳۷۸: ۱۳۲). برنارد لندر در مطالعه شهر بالتیمور به بررسی تجربی اختلال نظم شهری پرداخته است. حاصل تحقیق او نشان می‌دهد، که در مناطق دارای جمعیت ناپایدار، میزان بی سازمانی اجتماعی بیشتر است. و در نتیجه جرایم بزهکاری جوانان بیشتر است. او نتیجه می گیرد که در یک اجتماع بی‌ثبات، با سستی گرفتن پیوستگی اجتماعی، زمینه برای رها شدن افراد از فشار افکار عمومی و کنترل غیر رسمی که در پرتو همبستگی باعث اعتماد و ایمان مردم به هنجارهای محیط است فراهم می‌گردد (موسوی، ۱۳۸۱: ۱۳). در بین کسانی که در نقاطی به طور موقت و ناشناخته زندگی می‌کنند میزان انحرافات و جرایم در محیط‌های مهاجر پذیر افزایش چشمگیری پیدا می‌کنند. مطالعات نشان می‌دهد کاهش همبستگی اجتماعی و نظم پایدار در تعاملات انسانی متغیرهای عمده در وقوع انحرافات و بزه‌های کوچک و بزرگ شهری می‌باشد (بختیاری، ۱۳۸۴: ۹۴). به نظر می‌رسد در نواحی شهری داراها و ندارها در نزدیک ترین حد به یکدیگر زندگی و کار می‌کنند اما به ندرت روابط میان خود را گسترش می دهند. نابرابری می‌تواند همبستگی اجتماعی را تهدید کند. بارو همبستگی مثبتی را بین نابرابری و جرم و خشونت که مانع رشد اقتصادی هستند، نشان می‌دهد. نابرابری از طریق مسکن نمود می‌یابد و بیشتر اوقات حتی تشدید هم می‌شود مسکن در بیشر شهرها، مردم را به وسیله درآمد جدا می‌کند. بسیاری از فقرای شهری در آلونک یا گتوها یا مناطق حاشیه‌ای که از نظر کالبدی جدای از مناطق کسب و کار دارای تسهیلات بهداشتی و حمل و نقل عمومی‌اند زندگی می‌کنند انزوای فضای فقرا آمیخته با انزوای اجتماعی است. دارا و ندار بندرت در فعالیت گروهها وسازمان های مشابه مشارکت می‌کنند. آنها پیوندهای اجتماعی با یکدیگر ندارند. فقدان پیوندها و اتصالات با آنهایی که صاحب منافع مادی و نظایر آن هستند نتیجه‌اش فرصت‌های کمتر برای فقرا است. انزوای قضایی و اجتماعی یا فقدان سرمایه اجتماعی پیوندی می تواند منجر به چرخه

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

فقر شود (ایمانی، ۱۳۸۱: ۴۴). شکل (۱) رابطه میان توسعه اجتماعی- اقتصادی و ارتکاب جرایم را نشان می‌دهد. بررسی‌های متکی به روش علمی و مبتنی بر اصول و روش های آماری برای اولین بار در نیمه اول قرن نوزدهم به وسیله «کتله» و «گری» صورت گرفته است (کاتوزیان، ۱۳۶۶: ۵۵). برخی منابع کتله را پدر آمار جنایی و از جمله پایه گذاران مکتب جغرافیای جنایت معرفی نموده‌اند و گفته می‌شود که تحقیقات او باعث شده تا جرم به عنوان یک پدیده اجتماعی تابع دو متغیر زمان و مکان شناخته شود (کی‌نیا، ۱۳۷۴: ۴۶۹). در زمینه رابطه بین نابرابری و جرم در سطح کلان تحقیقات بسیاری صورت گرفته است که در برخی از آنها به نقش نابراری اقتصادی و اجتماعی در بروز و ظهور جرایم پرداخته شده است در این قسمت به نتایج تعدادی از مطالعات انجام شده در این زمینه در جدول (۱) اشاره می‌شود. پس از مطالعه ادبیات نظری و پیشینه‌ی پژوهش مدل عملیاتی تحقیق به شکل زیر تدوین گردید. شکل (۲) مدل عملیاتی پژوهش را نشان می‌دهد.

۲. روش تحقیق

با توجه به هدف مورد نظر، نوع تحقیق از نوع کاربردی است و روش تحقیق ترکیبی از روش‌های توصیفی- تحلیلی است. جامعه آماری این پژوهش شهرستان‌های یازده‌گانه استان لرستان می‌باشد. برای جمع-آوری اطلاعات در این پژوهش از روش کتابخانه‌ای (اسنادی) استفاده می‌شود.

جدول ۱. بررسی رابطه مولفه‌های گوناگون توسعه یافتگی و جرم در جوامع مختلف

محقق	عنوان	کشور	نتیجه
سوزان[1] (۲۰۱۳)	بررسی علل جرم	انگلستان	۱ درصد افزایش نابرابری دستمزد ۶۹/. درصد جرم را افزایش می‌دهد.
ترنس[2] (۲۰۱۱)	بررسی رابطه توسعه روستا و جرم	آمریکا	تجدید حیات روستا و ایجاد گردشگری در روستا باعث کاهش جرم در روستا و شهر می‌شود.
رودریگو[3] (۲۰۰۹)	رابطه توسعه‌یافتگی و جرم	منتخبی از کشورهای جهان	رابطه مثبت بین توسعه و جرم وجود دارد، اما جرم توام با توسعه، افزایش نمی‌یابد بلکه جرم با نابرابری ناشی از توسعه یافتگی، افزایش می‌یابد.
عیسی‌زاده (۲۰۱۲)	بررسی علل جرم	ایران	فقر، بیکاری و تورم سه علت اصل جرم هستند.
گرشاسپی (۲۰۱۱)	ارتباط بیکاری و سرقت	ایران	نابرابری درآمدی، طلاق، شهرشینی و بیکاری سرقت را افزایش می‌دهند.
مداح (۲۰۱۱)	بررسی آثار فقر بر جرم	ایران	جوان بودن جمعیت، فقر و نابرابری جرایم مالی را افزایش می‌دهند.
حسین نژاد (۲۰۰۵)	بررسی عوامل اقتصادی موثر بر سرقت	ایران	افزایش نابرابری منجر به افزایش سرقت اتومبیل و افزایش درآمد منجر به کاهش سرقت اتومبیل می‌شود.
صادقی (۲۰۰۵)	تحلیل عوامل اقتصادی اثرگذار بر جرم استان‌های ۲۶ گانه ایران	ایران	۱ درصد افزایش نابرابری ۹۰ درصد سرقت و ۳۹ درصد قتل را افزایش می‌دهد.

منبع: نگارندگان، ۱۳۹۸

[1] Susan
[2] Terance
[3] Rodrigo

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

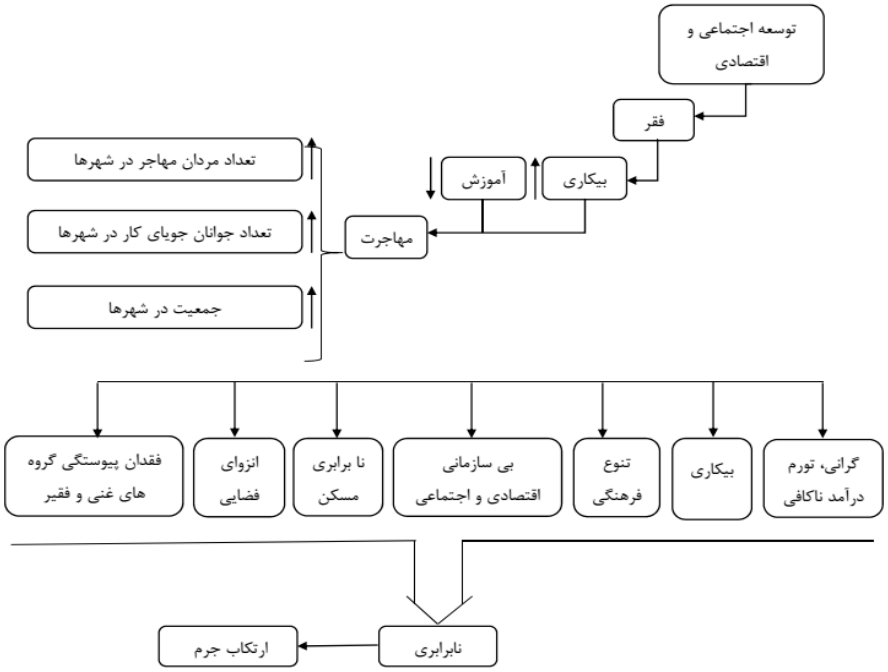

شکل ۱. چارچوب مفهومی تحقیق، رابطه توسعه اجتماعی ـ اقتصادی و ارتکاب جرایم. منبع: نگارندگان، ۱۳۹۸

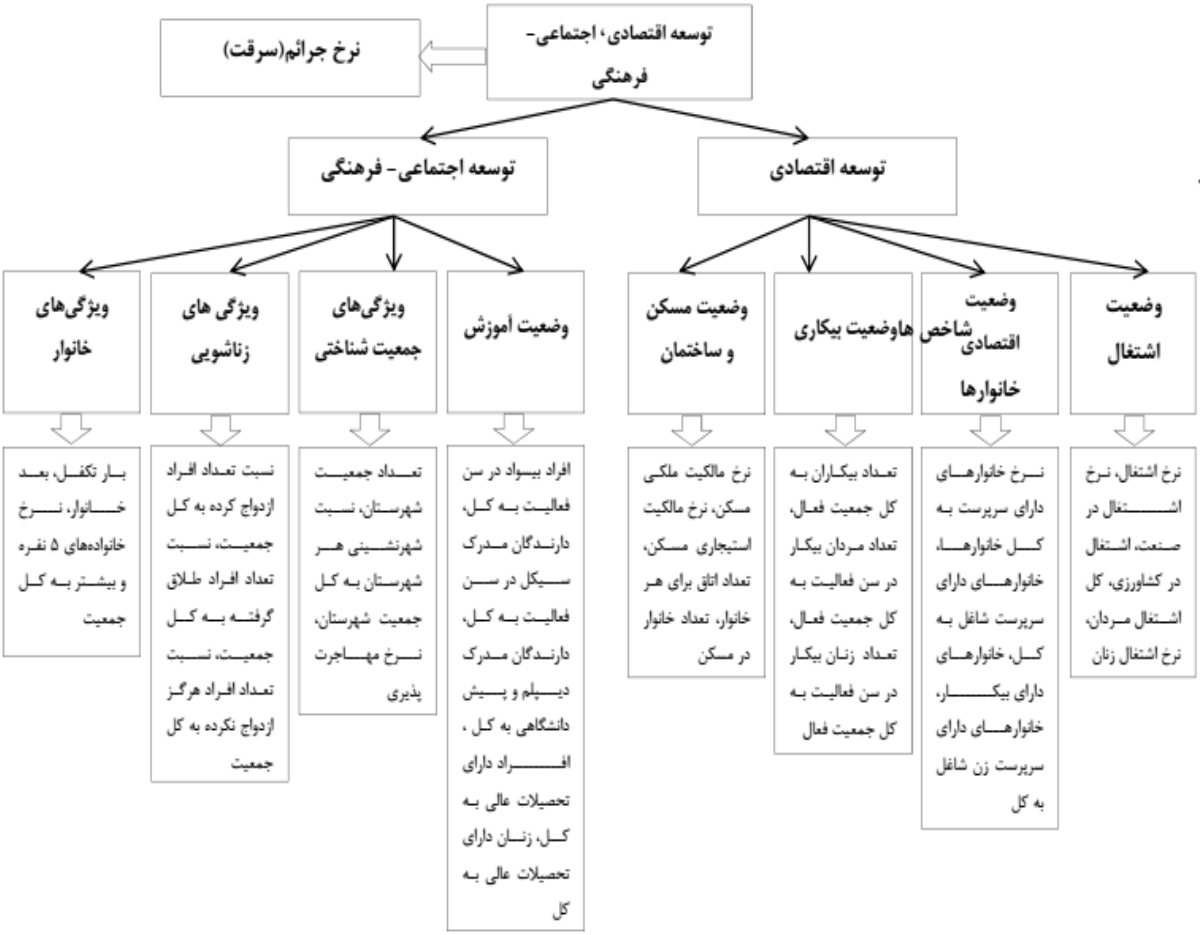

شکل ۲. مدل عملیاتی و متغیرهای پژوهش، منبع: نگارندگان، ۱۳۹۸

بنابراین ابزار جمع‌آوری اطلاعات در مرحله اول کتاب‌ها، مجلات معتبر و مرتبط، نتایج سرشماری‌های مرکز آمار ایران، پایان نامه‌ها، طرح‌های پژوهشی و سایر اسناد و مدارک اعم از فارسی و انگلیسی است. از سوی دیگر برای

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

جمع‌آوری اطلاعات و داده‌های تحقیق از اطلاعات بررسی شده وقوع جرایم از رده‌های متولی سیستم انتظامی استان استفاده شده است. این تحقیق به منظور شناسایی رابطه شاخص‌های توسعه اجتماعی- اقتصادی با جرم سرقت در سطح شهرستان‌های استان لرستان با استفاده از روش معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی (PLS-SEM) انجام یافته است. رویکرد حداقل مربعات جزئی، نسل دوم مدلسازی معادلات ساختاری یا رویکرد مبتنی بر واریانس برای تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده فرآیندی مشابه ولی متفاوت با تکیه بر محدودیت‌های رویکرد مبتنی بر کواریانس است. توانایی این رویکرد در کار با داده‌های اندک، عدم حساسیت به نرمال بودن داده‌ها، توانایی در پیش‌بینی و پشتیبانی از مدل‌های بسیار پیچیده و همچنین قابلیت مدل اندازه‌گیری ترکیبی و انعکاسی است (کلانتری، ۱۳۸۸: ۱۲). شکل ۲، نیز متغیرهای تحقیق را نشان می‌دهد.

۲. ۱. محدوده مورد مطالعه

استان لرستان در جنوب‌غرب کشور واقع شده و با مساحتی حدود ۲۸۳۰۸ کیلومتر مربع حدود ۱/۷ درصد از مساحت کشور را به خود اختصاص داده است. براساس آخرین تقسیمات کشوری، این استان دارای ۱۱ شهرستان: خرم‌آباد، دورود، بروجرد، ازنا، الیگودرز، سراب دوره، سلسله (الشتر)، دلفان (نورآباد)، کوهدشت، رومشکان و پل-دختر است. مرکز این استان شهر خرم‌آباد می‌باشد. جمعیت استان براساس آخرین سرشماری نفوس و مسکن معادل ۱۷۵۴۲۴۳ نفر می‌باشد. سهم جمعیتی استان در کشور تقریبا معادل ۲/۳۳ درصد است. ۶۱/۳ درصد جمعیت استان شهرنشین و بقیه ساکن روستاها هستند. شکل ۳، موقعیت جغرافیایی شهرستان‌های استان لرستان را نشان می‌دهد.

شکل ۳. نقشه موقعیت شهرستان‌های استان لرستان، منبع: مرکز آموزش و پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری استان لرستان، ۱۳۹۸

جدول ۲. مشخصات جمعیتی شهرستان‌های یازده‌گانه استان لرستان

نام شهرستان	خرم آباد	الیگودرز	بروجرد	پل دختر	ازنا	دلفان	دورود	سلسله	کوهدشت	چگنی	رومشکان
جمعیت مرکز شهرستان	۳۳۳۹۴۵	۷۹۹۷۲	۲۲۹۵۴۱	۲۲۹۰۰	۳۸۱۵۳	۵۶۵۳۰	۱۰۱۲۱۹	۲۸۶۰۳	۸۵۹۹۷	-	۲۶۵۷۰
جمعیت شهرستان	۵۲۲۲۴۶	۱۳۷۸۰۸	۳۲۳۸۲۶	۷۶۵۴۱	۷۱۵۴۸	۱۳۷۶۳۳	۱۶۰۶۸۶	۷۴۳۵۳	۲۱۱۸۸۶	-	-

منبع: اداره فناوری اطلاعات و ارتباطات استانداری استان لرستان، ۱۳۹۸

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

پژوهش‌های متعددی بیانگر عدم دستیابی شهرستان-های استان لرستان در استفاده از پتانسیل‌های طبیعی، جغرافیایی و اقتصادی خود دارد؛ استان لرستان دارای بالاترین نرخ‌های بیکاری در کشور است (صیدایی و همکاران، ۱۳۹۰: ۲۳۰)؛ همچنین نابرابری در میان شهرستان-های این استان در بخش‌های مسکن و خدمات رفاهی- زیربنایی روندی صعودی داشته است. همچنین شهرستان‌های نامبرده بیشترین نابرابری در بخش صنعت مشاهده می‌شود. مطابق آنچه گفته شد، سطح توسعه یافتگی در میان شهرستان‌های استان، نابرابر است (محمدی و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۴۸)؛ این عدم تعادل فضایی خود را در مهاجرفرستی شهرستان‌های محروم به مرکز استان و سایر استان‌های کشور ظاهر ساخته است. جدول (۲) مشخصات جمعیتی شهرستان‌های یازده‌گانه استان لرستان را نشان می-دهد.

۳. یافته‌های تحقیق

در پژوهش حاضر برای بررسی رابطه شاخص‌های توسعه اقتصادی- اجتماعی بر میزان جرائم شهری در شهرستان‌های استان لرستان از روش معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی (PLS-SEM) استفاده شده است. بدین منظور ۳۱ شاخص مرتبط از مرکز آمار ایران استخراج شده است. برای تحلیل داده‌ها ابتدا داده‌های خام شاخص‌سازی و سپس نرمالیزه شدند. در مرحله‌ی بعدی داده‌ها به روش معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی (PLS-SEM) مورد تحلیل قرار گرفت.

مراحل تحلیل داده‌ها

تحلیل داده‌ها، برای تحلیل الگو در روش معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی (PLS-SEM) ابتدا باید به بررسی برازش الگو و سپس آزمودن فرضیه‌های پژوهش پرداخت. بررسی برازش الگو در سه بخش برازش الگوهای اندازه‌گیری، برازش الگوی ساختاری و برازش الگوی کلی صورت می‌گیرد.

برازش الگوی اندازه‌گیری

برای بررسی برازش الگوی اندازه‌گیری دو معیار روایی و پایایی استفاده شده است. برای بررسی سنجش پایایی از آلفای کرونباخ استفاده شده است. نتایج در جدول (۳) آمده است. روایی ابزار تحقیق، از طریق دو معیار روایی همگرا و واگرا، مورد بررسی قرار گرفته است. AVE میزان همبستگی یک سازه با شاخص‌های خود را نشان می‌دهد. هرچه مقدار همبستگی بیشتر باشد برازش آن نیز بیشتر است (ممبینی، ۱۳۹۴: ۶۸). مقدار AVE مربوط به سازه‌های الگو در جدول (۴) آمده است.

همانطور که در جدول (۳) مشاهده می‌شود، همه‌ی متغیرها از پایایی خوبی در الگو برخوردارند. ضریب آلفای کرونباخ برای همه‌ی متغیرها بیش از ۰/۷ است. در نتیجه، یافته‌های پژوهش در خصوص این معیار، برازش مناسب الگو را تأیید می‌کند.

با توجه به نتایج جدول (۳)، AVE (میانگین واریانس استخراج شده) همه‌ی سازه‌ها بیش از ۰/۵ است و در نتیجه روایی همگرایی الگو و مناسب بودن برازش الگوهای اندازه‌گیری تأیید می‌شود. همچنین برای بررسی روایی واگرا (تشخیصی) میزان همبستگی سازه با شاخص‌هایش در مقابل همبستگی آن سازه با سایر سازه‌ها مقایسه شد.

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

جدول ۳. گزارش آلفای کرونباخ و روایی همگرای سازه‌های الگو

متغیرهای پنهان(مکنون)	وضعیت اشتغال	وضعیت اقتصادی خانوار	وضعیت بیکاری	وضعیت مسکن و ساختمان	توسعه اقتصادی	وضعیت آموزش	ویژگی‌های جمعیت شناختی	ویژگی های زناشویی	ویژگی‌های جمعیتی خانوار	توسعه اجتماعی	توسعه اجتماعی- اقتصادی
ضریب آلفای کرونباخ	۰/۷۷	۰/۷۹	۰/۸۲	۰/۸۹	۰/۷۵	۰/۷۲	۰/۸۳	۰/۷۷	۰/۷۴	۰/۸۲	۰/۸۵
میانگین واریانس استخراج شده	۰/۷۰	۰/۷۲	۰/۶۹	۰/۷۳	۰/۶۰	۰/۷۱	۰/۷۸	۰/۶۱	۰/۷۵	۰/۶۲	۰/۶۹

منبع: نگارندگان، ۱۳۹۸

جدول ۴. ماتریس مقایسه جذر AVE و ضرایب همبستگی سازه‌ها

سازه‌ها	وضعیت اشتغال	وضعیت اقتصادی خانوار	وضعیت بیکاری	وضعیت مسکن و ساختمان	توسعه اقتصادی	وضعیت آموزش	ویژگی‌های جمعیت شناختی	ویژگی های زناشویی	ویژگی‌های جمعیتی خانوار	توسعه اجتماعی	توسعه اجتماعی- اقتصادی
وضعیت اشتغال	۰/۸۴										
وضعیت اقتصادی خانوار	۰/۷۲	۰/۸۵									
وضعیت بیکاری	۰/۳۶	۰/۴۵	۰/۸۳								
وضعیت مسکن و ساختمان	۰/۵۶	۰/۳۸	۰/۶۱	۰/۸۵							
توسعه اقتصادی	۰/۴۴	۰/۵۱	۰/۲۱	۰/۱۹	۰/۷۷						
وضعیت آموزش	۰/۳۴	۰/۲۵	۰/۴۲	۰/۲۴	۰/۵۰	۰/۸۴					
ویژگی‌های جمعیت شناختی	۰/۵۸	۰/۵۴	۰/۴۶	۰/۳۴	۰/۴۲	۰/۳۶	۰/۸۸				
ویژگی های زناشویی	۰/۵۷	۰/۳۸	۰/۲۶	۰/۴۲	۰/۳۶	۰/۵۴	۰/۴۸	۰/۷۹			
ویژگی‌های جمعیتی خانوار	۰/۴۹	۰/۵۲	۰/۳۸	۰/۳۵	۰/۲۴	۰/۶۲	۰/۳۶	۰/۲۸	۰/۸۷		
توسعه اجتماعی	۰/۵۳	۰/۴۷	۰/۶۰	۰/۲۱	۰/۲۹	۰/۳۶	۰/۵۱	۰/۴۵	۰/۵۷	۰/۷۹	
توسعه اجتماعی- اقتصادی	۰/۴۹	۰/۴۱	۰/۲۳	۰/۴۲	۰/۵۹	۰/۴۷	۰/۳۳	۰/۵۱	۰/۱۹	۰/۳۹	۰/۸۳

منبع: نگارندگان، ۱۳۹۸

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

نتـایج جـدول (۴) حـاکی از آن اسـت کـه، جـذر AVE (میانگین واریانس استخراج شده که در قطر مـاتریس نوشـته شده اسـت) در همـه مـوراد بـیش از همبسـتگی آن سـازه بـا سازه‌های دیگر است. بنابراین می‌توان گفـت ایـن مـلاک از حد قابل قبولی برخوردار است. با توجـه بـه ایـن دو مـلاک، سازه‌های تحقیق از روایی تشخیصی کافی برخوردار است.

آزمون مدل ساختاری

پـس از بررسـی مـدل انـدازه گیـری، آزمـون مـدل ساختاری انجام شده است. بـرازش مـدل سـاختاری بـا روش PLS در پـژوهش از ضـرایب R^2 (واریـانس تبیـین شـده) و معیار (ضریب استون گیسونیا همان اهتبار حشـو یـا افزونگـی CV-Redundancy) Q^2 اسـتفاده مـی‌شـود (داوری و رضـازاده، ۱۳۹۲: ۵۳). R_2 معیـاری اسـت کـه بـرای متصـل کردن اندازه گیری و بخش سـاختاری الگوسـازی معـادلات ساختاری به کار می‌رود؛ این معیار بیانگر تأثیر متغیر بـرون‌زا بـر متغیـر درون‌زا اسـت. Q_2 نیـز قـدرت پـیش‌بینـی الگـو را مشخص می‌سازد (ممبینی، ۱۳۹۴: ۷۰). مقادیر R_2 و Q_2 برای سازه‌های الگو در جدول (۵) آمده است.

جدول ۵. مقادیر R2 و Q2 برای سازه‌های الگو

سازه	وضعیت اشتغال	وضعیت اقتصادی خانوار	وضعیت بیکاری	وضعیت مسکن و ساختمان	توسعه اقتصادی	وضعیت آموزش	ویژگی های جمعیت شناختی	ویژگی های زناشویی	ویژگی های جمعیتی خانوار	توسعه اجتماعی	توسعه اجتماعی- اقتصادی
R2	۰/۴۸۵	۰/۶۷۱	۰/۴۰۶	۰/۵۲۴	۰/۶۸۲	۰/۴۳۳	۰/۵۶۱	۰/۶۳۷	۰/۴۵۶	۰/۸۱۲	۰/۵۵۸
Q2	۰/۲۵۳	۰/۳۶۴	۰/۲۵۰	۰/۴۹۲	۰/۳۵۸	۰/۲۹۱	۰/۴۰۱	۰/۳۷۷	۰/۲۷۴	۰/۵۹۴	۰/۴۱۲

منبع: نگارندگان، ۱۳۹۸

هرچه مقادیر R_2 بیشتر باشد، نشان از برازش بهتر الگـو است. با توجه به جدول (۵) برازش قوی و الگوی سـاختاری تأیید می‌شود. مقادیر بالای Q_2 نیز بیانگر قدرت بیشـتر الگـو در پیش بینی دارد. بـا توجـه بـه جـدول شـماره(۵) مـی‌تـوان گفت که برازش قوی الگوی ساختاری مـدل بـاز هـم تأییـد می‌شود.

برازش الگوی کلی

جهت بررسی مدل از معیار GOF استفاده شـده اسـت. ایـن معیـار از طریـق فرمـول زیـر محاسـبه مـی‌شـود؛ طبـق محاسبات شاخص GOF در این پـژوهش(۰/۳۸۹) اسـت، بـا توجـه بـه ایـن مقـدار، الگـوی پـژوهش از بـرازش قـوی برخوردار است.

$$GOF = \sqrt{\overline{Communalities} \times \overline{R^2}}$$

$$GOF=\sqrt{0.687 * 0.566} =0.389$$

آزمون فرضیه‌های پژوهش

پس از بررسی برازش الگوهای انـدازه‌گیـری، الگـوی ساختاری و الگـوی کلـی بیـانگر آن اسـت کـه مـی‌تـوان در روش PLS بـه بررسـی و آزمـون فرضـیات تحقیـق مبـادرت ورزیـد. در ایـن بخـش ضـرایب معنـاداری Z و ضـرایب استاندارد مسیرهای مربـوط بـه فرضـیه‌هـا بررسـی مـی‌شـود. ضرایب معناداری و ضرایب استاندارد شده مسیرهای مربـوط به فرضیه‌های مدل در شکل شماره(۳) آمده است.

متغیرهای مسـتقل توانسـته‌انـد، ۰/۷۰ از تغییـرات متغیـر وابسته را تبیین نمایند. بیشترین اثر در ایـن مـدل، مربـوط بـه متغیر وضعیت توسعه اقتصـادی اسـت کـه ضـریب مسـیر آن ۰/۸۸- است. ابعاد توسعه‌ی اقتصـادی رابطـه ی معکوسـی بـا جرم سرقت دارد، بدین معنا که هـر چـه توسـعه‌ی اقتصـادی افزایش می‌یابد، میزان جرائم (سرقت) کاهش می‌یابد. متغیـر توسعه اقتصادی خود تحت تأثیر متغیرهایی همچون وضعیت اشـتغال، وضـعیت اقتصـادی خانوارهـا، وضـعیت بیکـاری و

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

وضـعیت مسـکن و سـاختمان اسـت. چهـار متغیـر نـامبرده توانسته‌اند ۰/۷۳ از تغییرات متغیـر توسـعه اقتصـادی را تبیـین نمایند. سهم توسـعه‌ی اجتمـاعی- فرهنگـی در تبیـین جـرایم (سرقت) ۰/۷۴- است. ابعاد توسعه‌ی اجتماعی- فرهنگی نیـز رابطه‌ی معکوسی با جرم سرقت دارد، بدین معنا که هـر چـه توسعه‌ی اجتماعی- فرهنگی افزایش می‌یابـد، میـزان جـرائم (سرقت) کاهش می‌یابد. در این رابطه چهار متغیـر ویژگـی-هـای جمعیـت شـناختی، وضـعیت آمـوزش، ویژگـی‌هـای زناشویی و ویژگی خانوار، توانسته‌اند ۰/۵۹ از تغییرات متغیر وابسته (توسعه‌ی اجتمـاعی) را تبیـین نماینـد. بـه طـور کلـی متغیر توسعه‌ی اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی با ضریب مسـیر ۰/۵۵- رابطه‌ی معکوسی با نرخ جرائم دارد. به عبارت دیگر هر چه مقدار این شاخص بیشتر باشد، نرخ جرم سرقت کمتر خواهد بود. نتایج آزمون فرضیات در جدول (۶) آمده است.

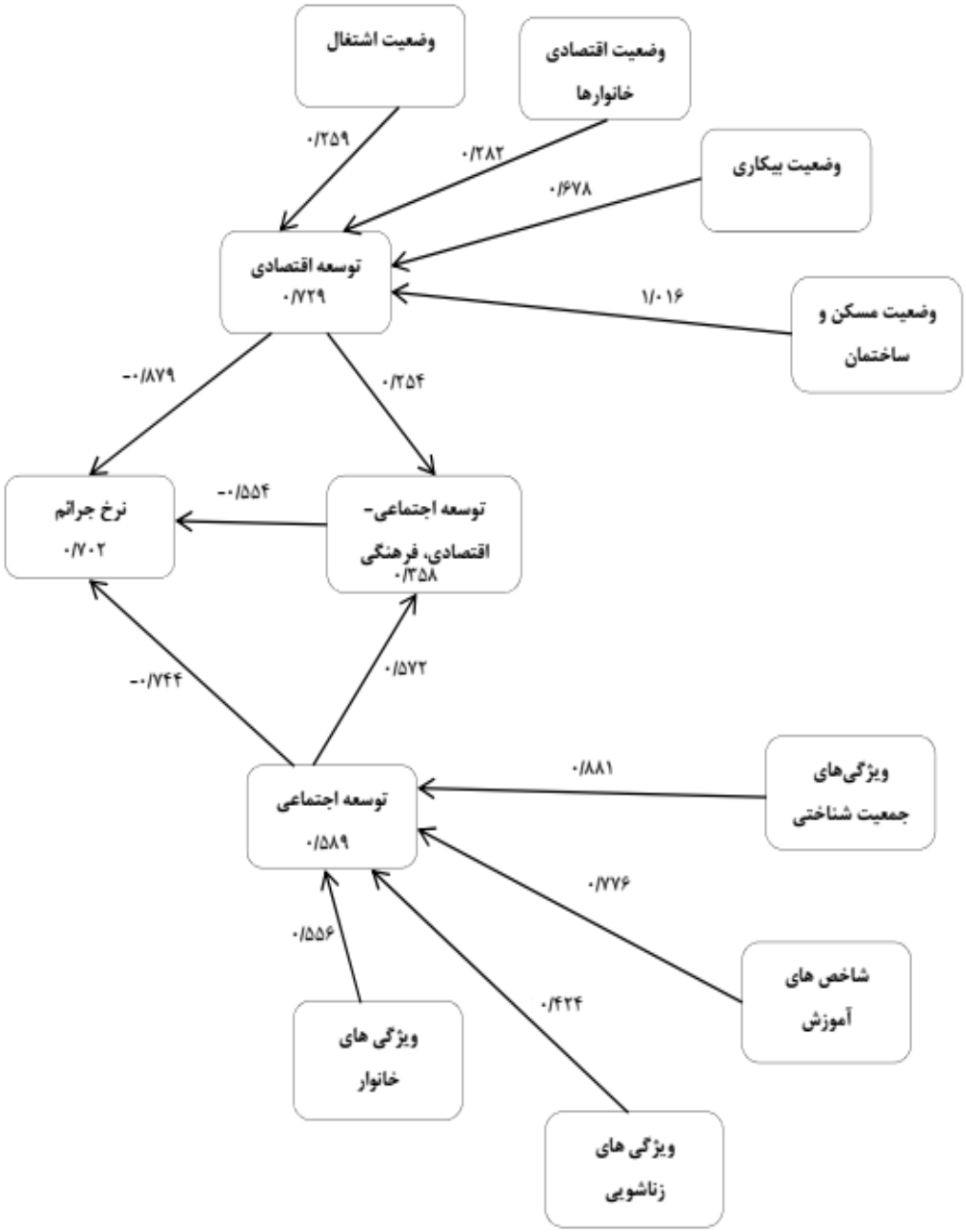

شکل ۳. ضرایب معناداری T-values و ضرایب مسیر الگوی پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد. منبع: نگارندگان، ۱۳۹۸

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

جدول ۶. نتایج تحلیل حداقل مربعات جزئی و آزمون فرضیه‌ها

فرضیه‌ها			P- value	T	ضریب مسیر استاندارد	نتیجه آزمون
وضعیت اشتغال	بر	توسعه اقتصادی	<۰/۰۵	۳/۱۱۲	۰/۲۵۹	تأیید
وضعیت اقتصادی خانوار		توسعه اقتصادی	<۰/۰۵	۴/۴۱۴	۰/۲۸۲	تأیید
وضعیت بیکاری		توسعه اقتصادی	<۰/۰۵	۲/۲۸۷	۰/۶۷۸	تأیید
وضعیت مسکن و ساختمان		توسعه اقتصادی	<۰/۰۵	۳/۶۵۴	۱/۰۱۶	تأیید
توسعه اقتصادی		نرخ جرایم	<۰/۰۵	۷/۲۵۳	-۰/۸۷۹	تأیید
وضعیت آموزش		توسعه اجتماعی- فرهنگی	<۰/۰۵	۴/۴۲۲	۰/۸۸۱	تأیید
ویژگی‌های جمعیت شناختی		توسعه اجتماعی- فرهنگی	<۰/۰۵	۳/۵۳۸	۰/۷۷۶	تأیید
ویژگی های زناشویی		توسعه اجتماعی- فرهنگی	<۰/۰۵	۴/۸۶۵	۰/۴۲۴	تأیید
ویژگی‌های جمعیتی خانوار		توسعه اجتماعی- فرهنگی	<۰/۰۵	۳/۱۱۲	۰/۵۵۶	تأیید
توسعه اجتماعی- فرهنگی		نرخ جرایم	<۰/۰۵	۵/۴۲۵	-۰/۷۴۴	تأیید
توسعه اقتصادی		توسعه اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی	<۰/۰۵	۶/۷۷۳	۰/۲۵۴	تأیید
توسعه اجتماعی- فرهنگی		توسعه اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی	<۰/۰۵	۳/۳۴۱	-۰/۵۵۴	تأیید
توسعه اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی		نرخ جرایم	<۰/۰۵	۴/۵۲۶	۰/۵۷۲	تأیید

منبع: نگارندگان، ۱۳۹۸

۴. بحث و نتیجه‌گیری

شناسایی عوامل بروز جرایم و سعی در از بین بردن یا کاهش اثرات آن، از مهمترین راهکار پیشگیری و کاهش ناهنجاری ها شناخته شده است. از آنجا که فضا و محیط در ایجاد عوامل اولیه برای ارتکاب جرایم مؤثر اند، بنابراین شناخت عوامل مکانی زمینه‌ساز، از راهکارهای مهم پیشگیری از جرم به حساب می‌آید. بررسی رابطه شاخص-های توسعه اجتماعی_ اقتصادی بر میزان وقوع جرم سرقت در پهنه‌ی شهرستان‌های استان لرستان است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد، شاخص‌های توسعه اجتماعی_ اقتصادی در وقوع جرم سرقت در شهرستان‌های استان لرستان مؤثرند؛ زیرا عدم توسعه یافتگی اجتماعی_ اقتصادی در قالب دسترسی نداشتن به امکانات لازم و ضروری برای نیل به موفقیت و تعالی، جامعه پذیری مناسب، تعلیم و تربیت و به طور کلی وجود موانع ساختاری، زمینه های نقض هنجارها و ارزش های اجتماعی را توسط گروهی از افراد جامعه یعنی بزهکاران را فراهم می آورد. به عبارت دیگر، جرم یک پدیده اجتماعی است که زمینه های اجتماعی وقوع آنها، مسائل و مشکلات اقتصادی همانند فقر، تورم، گرانی، بیکاری، اعتیاد، فشارهای زندگی و ... می باشد. فقر و درآمد ناکافی، تقویت می کند. همچنین نتایج نشان می‌دهد که ابعاد توسعه‌ی اقتصادی رابطه ی معکوسی با جرم سرقت در سطح شهرستان‌های استان لرستان دارد، بدین معنا که هر چه توسعه‌ی اقتصادی افزایش می‌یابد، میزان جرائم(سرقت) کاهش می‌یابد. متغیر توسعه اقتصادی خود تحت تأثیر متغیرهایی همچون وضعیت اشتغال، وضعیت اقتصادی خانوارها، وضعیت بیکاری و وضعیت مسکن و ساختمان است. همچنین ابعاد توسعه‌ی اجتماعی- فرهنگی نیز رابطه ی معکوسی با جرم سرقت دارد، بدین معنا که هر چه سطح توسعه‌ی اجتماعی- فرهنگی افزایش می‌یابد، میزان جرائم(سرقت) کاهش می‌یابد. چهار متغیر ویژگی‌های جمعیت شناختی، وضعیت آموزش، ویژگی‌های زناشویی و ویژگی خانوار، تغییرات توسعه‌ی اجتماعی را تبیین نمایند. با مقایسه‌ی نتایج این بررسی با یافته‌های سوزان (۲۰۱۳)،

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

ترانس(۲۰۱۱)، رودریگو(۲۰۰۹)، گرشاسپی (۲۰۱۱)، مداح (۲۰۱۱)، حسینی‌نژاد (۲۰۰۵) نتایج تحقیق تأئید می‌شود. با توجه به نتایج ضرورت توجه به ارتقای شاخص‌های توسعه اجتماعی- اقتصادی بیش از پیش مشخص می‌شود. به همین سبب تلاش برای بهبود شاخص‌های فقر از طریق کاهش بیکاری و تمرکز بر روی بخش‌هایی از اقتصاد استان(مسکن، گردشگری، صنایع تبدیلی کشاورزی و...) که توان ایجاد سطح بالایی از اشتغال را دارد یک فاکتور کلیدی محسوب می‌شود. همچنین با توجه به جوانی جمعیت این استان، آموزش جهت‌دار و هدفمند نیروی کار، تشویق سرمایه-گذاری خارجی و بخش خصوصی برای فعال کردن پتانسیل-های موجود، توجه به فناوری‌های کاربر در صنایع کوچک و متوسط، ایجاد صنایع تبدیلی در کنار فعالیت‌های کشاورزی، توسعه و تقویت صنایع دستی در محدوده نامبرده، ایجاد زیرساخت‌های گردشگری با اولویت اکوتوریسم و غیره می-تواند در ارتقای شاخص‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی و بالطبع کاهش نرخ جرائم مؤثر باشد.

فهرست منابع

آشوری، محمد ۱۳۷۱، "مهاجرت و ارتباط آن با جرم"، تحقیقی در حوزه قضایی شهرستان کرج، **موسسه تحقیقات جرم‌شناسی تهران**.

ایمانی، حسین، ۱۳۸۱، **"حاشیه‌نشینان جرم"**، نگاهی به مسأله اسکان غیر رسمی، ***مدیریت شهری***، شماره۱۰. صص ۳۹ـ۱۸.

اداره فناوری اطلاعات و ارتباطات استانداری استان لرستان (۱۳۹۵).

بختیاری، حسین، ۱۳۸۴، "مقدمه‌ای بر ناحیه‌بندی جرایم شهری براساس مورفولوژی شهری"، ***مجموعه مقالات همایش امنیت اجتماعی***، معاونت اجتماعی ناجا، جلد ۳.

حسین‌نژاد، سیدمرتضی، ۲۰۰۵، **تعیین علل اقتصادی جنایت در ایران (سرقت)**. ***نشریه برنامه و بودجه***. شماره ۹۵. صص ۸۱ـ۳۵.

خداپرست مشهدی، مهدی؛ غفوری ساداتیه، ماندانا، ۱۳۹۳، **"بررسی ارتباط توسعه‌یافتگی و ارتکاب جرم در اقتصاد ایران"**، ***دو فصلنامه دانشنامه حقوق اقتصادی***، شماره ۲ (۲۱)، صص ۴۴ـ۲۸.

داوری، علی؛ رضا زاده، آرش، ۱۳۹۲، **مدل‌سازی معادلات ساختاری با نرم‌افزار PLS**، تهران، نشر جهاد دانشگاهی.

دلال پور محمدی، محمدرضا، ۱۳۷۹، **برنامه‌ریزی مسکن**، انتشارات سمت.

رایجیان اصلی، مهرداد؛ صادقی، ولی‌اله، ۱۳۹۴،" تقابل جرم و توسعه"، ***مجله مطالعات حقوقی دانشگاه شیراز***، دوره هفتم، شماره سوم. صص ۱۰۷ـ۸۳.

ریموند، گسن، ۱۳۷۰، **جرم‌شناسی کاربردی**، ترجمه مهدی کی نیا، چاپ اول، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.

صادقی، حسین. ۲۰۰۵. **تجزیه و تحلیل عوامل اقتصادی در معرض جنایت در ایران**، مجله تحقیقات اقتصادی، شماره ۶۸. صص ۲۳ـ ۱.

صیدایی، اسکندر؛ بهاری، عیسی؛ زارعی، امیر.۱۳۹۰، "بررسی وضعیت اشتغال و بیکاری در ایران طی سال‌های ۱۳۳۵ تا ۱۳۸۹"، ***مجله راهبرد***، شماره ۲۵. صص ۲۴۷ـ ۲۱۶.

کاتوزیان، ناصر، ۱۳۶۶، **مقدمه علم حقوق**، به نشر، چاپ هفتم، تهران.

کلانتری، خلیل، ۱۳۸۸، **مدل‌یابی معادله ساختاری در تحقیقات اجتماعی-اقتصادی**. تهران: انتشارات فرهنگ صبا. چاپ اول.

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]

[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]

[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

کلانتری، محسن، ۱۳۸۰، **بررسی جغرافیایی جرم و جنایت در مناطق شهر تهران**، رساله دکتری دانشگاه تهران، دانشکده جغرافیا.

کی‌نیا، مهدی، ۱۳۷۴، **مبانی جرم‌شناسی**، چاپ اول، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.

کوتر، رابرت و یولین، تامس، ۱۳۸۸، **حقوق و اقتصاد**، ترجمه یدالله دادگر و حامد اخوان هزاوه، همدان: انتشارات نور علم.

گی، بورژل. ۱۳۷۷، ***شهر امروز***، ترجمه سید محمد سید میرزایی، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی تهران.

لطیفی، مهدی؛ امیری، امیر. ۱۳۹۵، بررسی ارتباط متغیرهای اقتصادی و اجتماعی بر وقوع جرم در چهار استان بزرگ کشور و اولویت-بندی عوامل با استفاده از روش تاپسیس فازی، ***فصلنامه علمی تخصصی دانش انتظامی***، پلیس پایتخت، شماره۳ (۳۰)، صص ۵۹ـ ۷۶.

محمدی، جمال؛ عبدلی، اصغر؛ فتحی بیرانوند، محمد، ۱۳۹۱، "بررسی سطح توسعه یافتگی شهرستان‌های استان لرستان به تفکیک بخش-های مسکن و خدمات رفاهی- زیربنایی، کشاورزی"، **نشریه تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی**، شماره ۲۵. صص ۱۵۰ـ ۱۲۷.

مداح، مجید، ۲۰۱۱، "تاثیر فقر بر جرم و جنایت سمنان". ***فصلنامه مطالعات اجتماعی***، شماره ۲۵. صص ۳۷ـ ۱۸.

مرکز آمار ایران، (۱۳۸۵)، **نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن استان لرستان**.

مرکز آمار ایران،(۱۳۹۰)، **نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن استان لرستان**.

مرکز آمار ایران، (۱۳۹۵)، **خلاصه نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن کل کشور**.

مرکز آموزش و پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری استان لرستان، ۱۳۹۵. قابل دسترس در سایت:

https://dap-lr.blog.ir/tag/

مغانی رحیمی، بهنام، ۱۳۸۹، **بررسی پراکنش فضایی جرم در شهر شیراز**، پایان نامه دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه اصفهان.

ممبینی، یعقوب، ۱۳۹۴، بررسی تأثیر مدیریت فراگیر و یادگیری سازمانی بر تعالی سازمانی، ***توسعه سازمانی پلیس***، شماره ۵۴. صص ۷۵ـ ۶۱.

یوسفوند، حسن‌رضا؛ احمدی، یعقوب؛ محسنی تبریزی، علیرضا، ابوالحسنی، اصغر، ۱۳۹۴، تبیین رابطه جرایم خشونت‌آمیز(قتل)، با تأکید بر نابرابری در توسعه اجتماعی- اقتصادی در ایران، ***فصلنامه توسعه اجتماعی***، شماره ۹ (۳). صص ۱۴۰ـ ۱۱۵.

Bottoms, A., et al. 1996. Crime prevention and late modernity, in T. Bennet, crime Cambridge prevention***, the crop wood paper***.

Fajemirokun, F., & Adewale, O. 2006. A GIS Approach Crime Mapping Management in Nigeria: A Case study of Victoria Island Lagos, ***Munich Germany***, Octobe.

Susan Mc Vie. 2013. ***Analysis of Crime***, University of Edinburgh Linking Neighborhood.

Terance J. Rephann. 2011. Links between Rural Development and Crime. ***Papers in Regional Science***. 78:p 365-386.

Rodrigo, R. 2009. ***Development, Crime and Punishment***, Accounting for International, University of Chicago.

Weiske, kialle E., 2007, Welfare states and crime Rate; ***An Analysis of the Impact of Welfare state inclusiveness on the production Of Youthe Crime Statictics***, Doctoral Dissertation, Canada, Quebec & Ontario.

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]

[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]

[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]

Journal of Geographical Studies of Mountainous Areas, Vol.1, No.2, Summer2020,Serial No. 2

Doi:10.29252/gsma.1.2.75 **EISSN: 2717-2325**

http://gsma.lu.ac.ir

Pp. 75-89

Investigating the Relationship Between Development Indicators and Social Anomalies (Crime and Theft) in Lorestan Province

Mandana MasoudiRad[*1], Ph.D in Geography and Urban Planning Department, Faculty of Geography and Environmental Planning, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran

Rouhola Bajlavand, M.A in Geography and Urban Planning Department, Faculty of Humanities, University of Maragheh, Maragheh, Iran.

Nabiolah Ghasemi, M.A in Natural Geography Department, Faculty of Humanities, Ahwaz Branch, Islamic Azad University, Ahwaz, Iran.

Received: 9 August 2020 ***Accepted: 12 September 2020***

Abstract

The distribution of crimes is not accidental at the spatial level; it is always in relation with geographical conditions and requirements. Spatial characteristics such as the level of socioeconomic development have always been considered as one of the determining factors in the amount of crime occurrence. As a developing country, the levels of socio-economic development as well as the rate of crime in Iran are different. Lorestan province is one of the territories in the country, where the inequality of the level of development and the extent of robbery in its counties is evident and very different. The purpose of this study is to investigate the relationship between socio-economic development indicators and the rate of crime across the counties of Lorestan provinces. The research method is descriptive-analyt. Secondary data was used and then analyzed with structural equations and partial least squares (PLS-SEM) approach. The results of the research show that the variables of the research can explain 0.70 of the changes of the dependent variable. The greatest effect on the crimes is related to the economic development status variable. The dimensions of economic development are inversely related to theft, which means that as economic development increases, the amount of crime (theft) decreases. At the next level, the dimensions of socio-cultural development also have an inverse relationship with crime

Keywords: Socio-Economic Development, Social Anomalies, Crime, Robbery, Lorestan Province.

*[1] Corresponding Author: email:mandana.masoudi@gmail.com

To cite this article:
Masoudirad, M., Bajlavand, R., & Ghasemi, N. (2020). Investigating the Relationship Between Development Indicators and Social Anomalies (Crime and Ttheft) in Lorestan Province. Journal of Geographical Studies of Mountainous Areas, 1 (2), 75-89. Doi:10.29252/gsma.1.2.75.

[Downloaded from gsma.lu.ac.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.27172325.1399.1.2.5.6]
[DOI: 10.29252/gsma.1.2.75]